

Conferència del president de la Generalitat de Catalunya amb motiu del segon aniversari del Govern d'Entesa

Auditori del Palau de la Generalitat, 24/11/2008

Enfortir Catalunya

I - Una obra de govern en marxa

En arribar a la meitat de la legislatura he cregut oportú i convenient reflexionar en veu alta sobre la feina realitzada pel Govern d'Entesa en aquests dos anys, amb la intenció d'explicar-ne el seu sentit. I, alhora, amb la intenció d'esbossar les perspectives polítiques dels propers dos anys, de certificar la solidesa del Govern i de la majoria parlamentària que li dóna suport, i per ressaltar les prioritats fonamentals de l'acció del Govern de Catalunya en aquests moments.

No pretenc pas, avui, presentar-los un balanç detallat de l'obra de govern. Vaig tenir l'ocasió de fer-ho, extensament, en el Debat d'Orientació Política General, celebrat a començaments del mes d'octubre al Parlament. Per altra banda, els propers dies, el vicepresident i els consellers presentaran informes exhaustius sobre el grau de compliment del Pla de Govern que, com saben, és el nostre full de ruta, i, al mateix temps, un instrument valuós per donar compte de la nostra acció. Un Pla de Govern que presenta, avui, un grau d'acompliment entorn del 55 %. Em centraré, doncs, a deixar constància dels trets fonamentals de l'acció de govern realitzada i, sobretot, a valorar-ne el seu abast, tot incidint en la seva projecció de futur.

Com és notori, el Govern d'Entesa va néixer a partir de la decisió de renovar l'acord que havia donat lloc, a finals de 2003, al primer govern d'Esquerres i Catalanista, presidit per Pasqual Maragall, i, molt especialment, amb la voluntat d'aprofitar al màxim la nova eina del nostre autogovern, que és l'Estatut de 2006. I, per tant, amb el determini de procedir al seu desplegament, tant en allò que depèn directament de les institucions catalanes, com en allò que requereix la implicació de les institucions centrals del Govern i de l'Estat.

Al mateix temps, el Govern d'Entesa prenia el compromís de desenvolupar un conjunt de polítiques públiques destinades a assegurar – en primer lloc- les bases econòmiques del nostre progrés; a enfortir –en segon lloc- la nostra societat, vetllant molt especialment per millorar el nostre capital humà i social; i, finalment, a desplegar amb la màxima naturalitat la nostra plural identitat col·lectiva. És amb aquestes orientacions de fons que hem treballat en aquests primers dos anys: per enfortir el nostre autogovern i per enfortir la nostra societat.

Com poden comprendre, les circumstàncies presents, derivades de la crisi econòmica en la qual estem immersos, no fan altra cosa que confirmar la necessitat d'enfortir-nos institucionalment i socialment. D'aquí el lema triat per resumir l'esperit de l'acció del Govern; la present i la futura: Enfortir Catalunya.

Els dos primers anys d'aquesta legislatura han estat anys de realitzacions acomplertes i de projectes definits. També han estat anys d'aparició de nous problemes i de noves demandes. I, per tant, de renovades exigències ciutadanes de resposta al Govern de Catalunya. Hem actuat

amb el criteri de gestionar el dia a dia amb realisme, cercant l'eficàcia, però amb la vista posada en l'horitzó, per no oblidar en cap moment el sentit estratègic de l'acció de govern. I també hem treballat amb el criteri d'aplegar el màxim de voluntats polítiques i socials per afrontar els grans problemes del país. Conscients com som que les respostes que hi donem, col·lectivament, determinaran el sentit del nostre futur com a país. Perquè el sentit de país es demostra, també, amb l'esforç de concertació, de definició estratègica, d'acord plural sobre les qüestions essencials, plantejades amb una visió a llarg termini, més enllà de les conjuntures polítiques del moment.

Per això crec que puc afirmar que mai s'havia governat Catalunya amb tant sentit de país com en aquests darrers anys. Com ho demostra l'ampli consens parlamentari obtingut en la majoria de les lleis aprovades, o l'important acord polític al voltant d'algun dels Pactes Nacionals. Així com també el treball conjunt amb els ajuntaments del país, als quals hem reconegut la importància del seu rol institucional i la feina que fan i hem multiplicat amb ells la cooperació i la col·laboració. No parlo, està clar, d'un sentit patrimonial de país, ni de la possessió d'una veritat unívoca. Parlo d'un doble exercici de responsabilitat: Buscar el màxim acord en les orientacions bàsiques de la societat i assumir els riscos i costos d'aplicar un programa concret, marcant clarament les diferències amb els adversaris polítics.

Per exemplificar la feina feta en aquests dos primers anys de legislatura he seleccionat unes quantes fites que considero especialment remarcables. No es tracta -ni pretenc- de fer un balanç tancat o exhaustiu, sinó, més aviat, d'assenyalar les referències significatives d'una obra de govern en marxa. Una obra que ja comença a tenir un cert

recorregut i que aspira a arribar molt més lluny, perquè respon a un concepte de país, a un projecte catalanista, a una idea de societat catalana, del seu progrés i la seva evolució.

Una obra en marxa que, en el seu conjunt, acredita que el Govern d'Entesa:

- Té com a prioritat les polítiques socials,
- Garanteix la seguretat i la justícia,
- Vertebrava el territori,
- Promou el progrés econòmic,
- Defensa i projecta la llengua i la cultura catalanes,
- I manté un compromís irrenunciable amb l'avenç i consolidació de l'autogovern.

Les polítiques socials com a prioritat

Educació, salut, serveis socials o ajut a les persones amb dependència, han constituït i seguiran constituint la prioritat d'aquest Govern. De la seva acció, de la seva iniciativa política i dels seus pressupostos, any rere any. L'atenció que aquest Govern està aplicant, avui, al sistema educatiu (en tota l'extensió del terme) no té precedents. Des de fa uns anys s'està actuant a fons i a tots els nivells. Per exemple, en el capital humà: en cinc anys, el nombre de professors de l'escola pública ha

passat de 50.708 a 64.830. Això representa un increment del 27.8%. I el mateix podem dir del capital físic: mai no hi havia hagut el ritme inversor en equipaments educatius que hi ha hagut aquests anys. Des de l'educació de 0 a 3 anys fins a la universitat, també amb l'aprovació del nou Pla d'Infraestructures Universitàries.

Hi ha qui ens diu que segueixen havent-hi massa aules prefabricades. És veritat, però deixin-me fer un parell de consideracions. Primera: l'increment de població escolar que s'ha produït els darrers deu anys no té precedents; i segona: les aules prefabricades d'avui no tenen res a veure amb els barracons de fa deu o dotze anys. Res a veure.

No menys notable ha estat, després d'haver assolit el Pacte Nacional fa tres anys, l'esforç que s'està duent a terme per dotar Catalunya de la seva primera Llei d'Educació, avui en tràmit parlamentari. Però al costat de l'esforç per acordar una gran llei de país, també podem parlar d'actuacions més intangibles però molt rellevants com, per exemple, el treball combinat dels departaments d'Educació i Cultura per a incentivar l'hàbit de la lectura, amb programes específics per als joves que fan 18 anys o la construcció de 54 noves biblioteques aquests dos darrers anys. O la formació de més de 8.000 professors en llengües estrangeres, amb l'objectiu d'assolir una societat trilingüe en els propers anys.

El mateix podem dir pel que fa al nostre sistema de salut. Amb una despesa per persona que ha passat, en cinc anys, de 860 a 1.250 €/persona/any (+45,3%). Amb més metges (que en cinc anys han crescut de 33.585 a 35.736, és a dir, un 6,4% més que el 2003). Amb unes dificultats creixents en relació al seu finançament, perquè la sanitat

està acusant el triple impacte de la qualitat del servei, de l'augment de població, i de l'allargament de l'esperança de vida de la nostra societat.

Més enllà de les grans xifres, vull fer esment de la implantació del servei de concertació de visites a través d'Internet, la incorporació progressiva de la recepta electrònica o els historials clínics compartits i en xarxa que arribaran, al llarg d'aquesta legislatura, a tot el territori i que ja han començat el seu desplegament.

Però, sens dubte, l'avenç més rellevant en política social és el que afecta l'àmbit dels serveis socials, especialment tot el que comporta l'aplicació de la nostra Llei de Serveis Socials i la progressiva implantació dels ajuts previstos a la llei de la Dependència, amb una cartera de serveis que fa uns anys era impensable que es prestessin des de les administracions públiques. I que l'any que ve beneficiarà directament a gairebé 37.000 persones.

Vull deixar dit, de cara a aquesta segona part del mandat, que la Llei de Serveis Socials i la Llei de la Dependència s'han de desplegar a tots els nivells previstos. Exigint els recursos necessaris a l'Administració central de l'Estat i afegint-los a l'esforç econòmic de la Generalitat per donar acompliment al compromís d'atendre els requeriments del quart pilar de l'Estat del Benestar.

No els vull amagar que em preocupa que, en el context de crisi en el qual ens trobem, hi hagi dificultats afegides per obtenir el finançament adequat i poder atendre totes les persones que tenen dret a un ajut per patir algun grau de dependència. Però sempre he dit que, malgrat que hi pugui haver dificultats en el ritme d'aplicació, no farem ni una passa

enrere en la voluntat d'arribar arreu on la Llei preveu. Potser no tan de pressa com hauríem volgut, però sí tan de pressa com podrem. Assenyalo, només, que l'any 2009 està previst atendre 22.000 persones grans en residències i 4.000 en centres de dia.

Un altre dels símbols de la nostra aposta per la cohesió social és la Llei de Barris, de la qual ara s'escau el seu quart aniversari i és una de les fites històriques del Govern Maragall. Una llei feta des d'una concepció integral, transversal i de proximitat. Ha esdevingut un instrument útil i pràctic per fer efectiu el compromís de millorar les condicions de vida dels nostres conciutadans més necessitats de suport. Ho estem fent a partir de la renovació urbana que, alhora, esdevé el motor de les millores socials, de la superació de les desigualtats i de la lluita contra la precarietat i la marginació.

Tot això ho estem fent treballant al costat dels ajuntaments, amb la convicció que és possible un estil de govern basat en la cooperació lleial i permanent de les administracions catalanes, que aprofiti i maximitzi els recursos disponibles. Com és el cas de les 126 noves llars d'infants construïdes en aquests dos anys. Avui, són ja 90 els nuclis urbans beneficiats per la Llei de Barris a 79 municipis catalans, on hi viu més del 10% de la població de Catalunya. Aquesta realitat tangible ens esperona a fer realitat l'objectiu del Pla de Govern d'arribar al final d'aquesta legislatura a més de 100 barris.

En aquests anys ha emergit, com una demanda social cada cop més prioritària, l'accés a l'habitatge. En resposta a aquesta demanda, el Govern de Catalunya s'ha dotat d'una política pública d'habitatge de gran ambició, amb instruments diversificats, acordada àmpliament amb els

agents socials i econòmics en el Pacte Nacional per a l'Habitatge. Més endavant, en parlar de l'acció del govern per fer front a la crisi i de les prioritats per als propers mesos, m'hi referiré de nou.

Garantir la seguretat i la justícia

L'eslògan "mestres, metges i mossos" no era una simple imatge publicitària més o menys afortunada, sinó que és l'expressió d'una política continuada per disposar d'uns serveis educatius i sanitaris, públics, de qualitat, per a tothom, i també d'una seguretat pública al servei de les creixents necessitats ciutadanes.

Els efectius per afermar i garantir la nostra seguretat pública també han crescut i millorat extraordinàriament aquests darrers anys. Avui tenim més mossos: hem passat de 9.513 el 2003, a 14.320 efectius ara. Tenim més bombers (6.400, un 79,6% més des de 2003) i més personal penitenciari (2.281 efectius). Hem fet un salt endavant en seguretat viària, amb una disminució important –però sempre insuficient– dels accidents mortals (de 891 l'any 2000 a 521 l'any 2007: un 41% menys).

Tot això sense oblidar altres serveis públics, especialment l'Administració de Justícia. En dos anys s'han posat en marxa 11 nous edificis judicials, a més de l'entrada en funcionament parcialment de la Ciutat de la Justícia.

Aquest any 2008 hem assolit la fita històrica de comptar amb la nostra policia pròpia arreu de Catalunya, en culminar el desplegament del cos dels Mossos d'Esquadra, servit avui per 102 comissaries. A finals d'octubre, quan vam celebrar de manera solemne la culminació del

procés de desplegament, vaig voler deixar constància del fet que aquell moment era deutor de l'esforç dels successius governs de Catalunya dels darrers 25 anys. A nosaltres ens ha correspost la responsabilitat i l'honor de completar-la, i ens en sentim orgullosos, però aquesta ha estat una obra col·lectiva. I així ho hem reconegut. No seré jo, com a president, qui negui el valor de la continuïtat institucional, ni l'aportació del conjunt de les forces polítiques i dels diversos nivells de l'administració a la construcció de Catalunya. Ni dec ni vull patrimonialitzar, en absolut, el que és una obra col·lectiva.

Així mateix, podem afirmar que, amb l'entrada en funcionament del Centre Penitenciari dels Lledoners, es comença a fer realitat un pla dissenyat el 2004, pensant en una major racionalització del nostre sistema penitenciari. Ja a l'estiu de 2007 es va posar en servei Can Brians II i molt aviat entrarà en funcionament el nou centre per a joves de Quatre Camins.

Articular el territori

Un altre gran actiu del Govern d'Entesa per enfortir el nostre país és la inversió pública destinada a les infraestructures per corregir els desequilibris que ha patit Catalunya i créixer de manera harmònica i respectuosa amb el territori i amb el medi ambient. I, per descomptat, necessària també per mantenir el dinamisme econòmic del nostre país. La política inversora de totes les administracions públiques que operen a Catalunya s'ha racionalitzat gràcies al nou Estatut. L'aplicació de la seva disposició addicional tercera, a més de garantir un alt i continuat volum d'inversió de l'Administració de l'Estat durant un període de set anys, ens permet planificar estratègicament les grans infraestructures.

Pel que fa al volum de recursos disponibles per invertir en infraestructures hem passat dels 5.000 M€ de l'any 2003 (2.550 de l'Estat i 2.450 de la Generalitat) als més de 11.000 M€ per a l'any 2009 (4.600 de l'Estat i 6.600 de la Generalitat). De manera que, per a l'any vinent, el conjunt de la inversió pública de les dues administracions, i de la inversió local, arribarà gairebé al 6% del PIB. Serà la més alta de qualsevol país de l'Europa dels 27. Una inversió pública que no es concreta només en els grans eixos viaris o ferroviaris, o en els equipaments. L'equilibri territorial s'aconsegueix amb els eixos que el connecten i també amb la xarxa d'equipaments que el van teixint, poble a poble.

Una dada per exemplificar-ho: en dos anys s'han construït a Catalunya 355 nous equipaments: escoles, centres assistencials i sanitaris, esportius, comissaries, biblioteques, jutjats, llars d'infants. Un equipament nou cada dos dies. Per il·lustrar-ho encara més: dues escoles noves cada setmana.

Molts d'aquests equipaments fets en col·laboració amb el món local. Món local al qual hem incrementat els recursos no finalistes i finalistes, molt especialment amb el PUOSC.

Entenc que aquesta és la millor contribució que podem fer els poders públics per superar la crisi econòmica: crear riquesa a través de la inversió per avui i per demà.

- Completant la construcció de les autovies, que han de creuar i articular el nostre país.

- Mirant de reduir i de racionalitzar els peatges.
- Estenent la xarxa de Ferrocarril com a progressiu complement i alternativa al transport per carretera, tant per als viatgers com per a les mercaderies.
- Articulant una xarxa de Rodalies potent i eficient, en la qual sigui pràcticament inapreciable la distinció respecte del ferrocarril metropolità.
- Amb una xarxa de Metro (i tramvia) que connectiu el "continuum" urbà que conforma la potent realitat metropolitana de Barcelona i els municipis del conjunt de l'àrea. I estenent, com estem fent, la integració tarifària a totes les ciutats i àrees urbanes que ho permetin.
- Amb la consolidació i ampliació d'una potent xarxa de tecnologies d'informació i de comunicació, que farà possible que siguem capdavanter en banda ampla, televisió digital terrestre i telefonia mòbil.
- Treballant conjuntament amb els principals agents econòmics per fer que l'Aeroport de Barcelona tingui la dimensió i projecció que Catalunya necessita, i perquè les institucions catalanes siguin determinants en la seva gestió.
- Complementant l'Aeroport del Prat amb la xarxa d'aeroports de Catalunya, prevista, estesa pel conjunt del territori. Finalitzant,

l'any vinent, la construcció de l'aeroport de Lleida (a Alguaire), el primer construït pel Govern de la Generalitat de Catalunya.

- Culminant els plans previstos amb ocasió de l'episodi de sequera. Completant a temps i sense dilacions el pla combinat de construcció i ampliació de dessaladores, millorant l'eficiència de la xarxa de transport, aprofitant millor els pous i aqüífers, etc. Fent tot això procurant de mantenir el que s'ha aconseguit amb la introducció de nous hàbits i costums d'estalvi per part de la societat catalana.

I duent a terme, ara sí, i amb tota la serenitat i el rigor que requereix el cas, una reflexió sobre els escenaris de futur a més llarg termini, analitzant les possibles interconnexions en l'àmbit territorial de Catalunya i la captació d'aigua que pugui oferir, justament amb els nous equipaments, l'abastiment i el desenvolupament sostingut i sostenible de la nostra economia i del conjunt de la població de Catalunya.

Molts d'aquests han de ser els objectius que reculli el Pacte Nacional per a les Infraestructures.

Promoure el progrés econòmic

A més de l'acció pública directa sobre l'economia a través de la inversió pública, el Govern de Catalunya té la responsabilitat d'estimular l'activitat econòmica.

Una responsabilitat que, avui, es concentra en dues grans prioritats. Una, de caràcter urgent, donar resposta als problemes que ens planteja la crisi

econòmica. L'altra, de caràcter estratègic, innovar el nostre model de creixement.

La prioritat urgent –i immediata- no és altra que donar resposta als problemes que ens planteja la crisi econòmica. Problemes que afecten al conjunt de la nostra societat, però que de manera concreta repercuteixen en els treballadors, les famílies, les empreses... Amb situacions de precarietat i d'incertesa.

El deure del Govern de Catalunya és entomar aquests problemes –tots aquests problemes- com a propis. Seguint la norma de conducta que ens hem imposat, de fer-nos responsables de tot el que s'esdevé a Catalunya, independentment de les atribucions competencials. Assumim, per tant, la responsabilitat material i moral d'afrontar els efectes econòmics i socials de la crisi. De no capgirar en cap moment la cara a la realitat, per dura que sigui. De treballar intensament per trobar solucions. D'instrumentar les que siguin al nostre abast i d'impulsar, defensar o reclamar les que depenguin d'altres nivells de decisió, però afectin el teixit industrial, empresarial, laboral o social de Catalunya. D'infondre moral en els moments de desànim col·lectiu: per això, estem escoltant a la gent, trepitjant el terreny, dia a dia...

Per això, estem atenent les demandes, les queixes, els suggeriments i les inquietuds de les persones i els col·lectius afectats. Per això, estem ajudant directament a pal·liar els efectes de la crisi amb la nostra acció de govern, en els àmbits que són de la competència de la Generalitat. I, alhora, no renunciem a actuar en àmbits que van més enllà de les nostres competències, orientant, pressionant, negociant ... on faci falta ... perquè ningú no pugui dir que el Govern de Catalunya l'ha desemparat en

un moment de dificultat. Només sobre la base de l'acció coordinada i concertada es trobaran les solucions.

Tot això ho farem sense demagògia, ni oportunismes, ni creant falses expectatives.

Tanmateix, cal reconèixer obertament que, tot i el nostre esforç, en alguns moments i a alguns llocs, pot ser que no hi arribem. I ho vull deixar dit perquè seria imperdonable que el Govern de Catalunya s'enganyés –i el que seria molt pitjor: que enganyés a la ciutadania– sobre l'abast de la crisi i sobre les possibilitats de superar-la fàcilment.

Les crisis sempre són més profundes i més llargues del que voldríem. I amb aquesta passarà el mateix. És probable que, malgrat el nostre realisme, algunes previsions encara es quedin curtes. En sóc conscient.

En un món tan sotmès a l'impacte informatiu constant, en un món tan necessitat de grans titulars, cal combinar realisme i ponderació. Sinceritat i prudència. Intentant, ja em perdonaran, que hi hagi vida més enllà de les urgències informatives i dels titulars a quatre columnes o dels telenotícies. I que ningú no prengui aquesta reflexió com una crítica a la feina absolutament imprescindible que duen a terme els mitjans de comunicació: faig una apel·lació a la prudència de tots plegats. En qualsevol cas, com dic, de la mateixa manera que vaig ser dels primers a parlar obertament de crisi, crec que hem d'estar disposats a admetre que comportarà sacrificis importants. Que hi haurà gent que ho passarà malament, que caldrà treballar molt, i molt coordinadament, per superar les dificultats i que, quan la nostra economia i la nostra societat, en el

seu conjunt, començaran a remuntar la situació, hi haurà gent que passarà el pitjor moment.

La duresa de la realitat en la qual hem entrat ens obliga a tots – començant pel Govern- a un gran exercici col·lectiu de solidaritat per esmorteir els seus efectes, per protegir els més febles, per salvar els nostres actius.

El Govern ha anat adoptant –en la mesura que les seves competències i recursos li ho permetien- un conjunt de mesures per lluitar contra la crisi. Deixant clar, des del primer moment, que no érem partidaris d'abordar la crisi ni amb grans rebaixes fiscals, ni amb retallades dràstiques de les polítiques socials o de la inversió pública. Al contrari: creiem que cal reforçar les actuacions de suport als sectors socials més directament afectats i activar les fonts de finançament públic a disposició del nostre teixit empresarial.

Aquests són els criteris que han guiat l'adopció de mesures per lluitar contra la crisi des del primer moment. Tant en el cas del Pla de 42 Mesures de Dinamització Econòmica, aprovat el mes d'abril; com amb el Decret Llei de Mesures Urgents en Matèria Fiscal i Financera del mes de juliol. Mesures pensades per millorar el finançament de l'activitat productiva i empresarial; i mesures pensades per donar suport directe a les persones que estan o es quedaven sense feina.

De la mateixa manera, el Govern és conscient que cal parar atenció de manera específica al món de la construcció. Tant pel que fa a les empreses i treballadors del sector, com en relació a les persones i famílies que han vist créixer les dificultats per accedir a un habitatge. Per

això s'ha aprovat la regulació de l'habitatge concertat de Catalunya i de l'habitatge de lloguer amb opció de compra. I s'ha signat un conveni amb les entitats financeres per garantir que els compradors d'habitatge concertat tinguin accés a un finançament en condicions preferents.

El Govern també vol donar un nou impuls a la rehabilitació, conscient que revertirà en la millora de la qualitat dels habitatges i suposarà una via de sortida per a empreses i treballadors del sector. També per això s'ha aprovat un increment de la deducció a l'IRPF (en un 1,5 %) per despeses en la rehabilitació de l'habitatge habitual.

Aquest conjunt de mesures representarà que, durant l'any 2008, gairebé 60.000 famílies catalanes rebin algun tipus d'ajut relacionat amb el seu habitatge. I que l'any vinent se n'hi afegeixin 20.000, a més dels 300.000 avals-lloguer previstos.

Tal com vaig anunciar divendres passat, en el decurs de les properes setmanes aprovarem encara un nou paquet de mesures, dirigit específicament a reactivar la concessió de crèdit i a incrementar les facilitats per l'accés a l'habitatge dels grups socials més necessitats. La nostra actuació se seguirà orientant en dues direccions: Increment de la inversió pública per compensar l'alentiment de l'activitat privada i garantia de cohesió social, atenent especialment els sectors més afectats per la crisi.

Una doble voluntat que guia, així mateix, els Pressupostos de la Generalitat per a l'any que ve. Uns pressupostos en els quals creixen (en 712 M €) els recursos destinats a polítiques socials i al foment de l'ocupació (que creixen en 163 M €). Com augmenten els recursos que

s'aplicaran a R+D+i (en 126 Milions d'euros). De la mateixa manera, entre els recursos aportats per la Generalitat i els que hi aportarà l'Estat, l'any 2009 s'assolirà una xifra rècord d'inversió pública a Catalunya.

Però no estaríem fent tot el que cal fer si, davant d'aquesta situació, ens limitéssim només a minimitzar els danys. La millor resposta contra la crisi és donar al país i a la seva gent un horitzó de futur, una esperança en el demà: cal, ara, combatre els símptomes i atacar les causes. Per això hi ha d'haver mesures d'actuació immediata que cal combinar o aplicar simultàniament amb d'altres actuacions destinades a canviar el nostre model productiu. I aquest propòsit és el que anima la nostra segona gran prioritat.

La prioritat de fons, la prioritat estratègica, la prioritat de país: fixar unes bases sòlides d'un model de creixement econòmic, d'un model social i d'un model cultural que ens permetin assegurar el nostre esdevenidor com a país. Pensant, tant o més que en la defensa del que tenim, en el model econòmic per d'aquí a cinc, deu, quinze anys. Per això, un dels grans acords de la legislatura, a part de la renovació i posada al dia de l'Acord Estratègic, ha estat la consecució del Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació, signat el mes passat. Recerca que aquesta mateixa setmana s'ha vist reforçada amb l'acord perquè Barcelona sigui seu del Consorci Internacional del Genoma del Càncer.

L'agenda del Govern contempla, a més, algunes fites rellevants d'aquest disseny estratègic:

- Donar a la societat catalana una Llei d'Educació a l'alçada de les nostres aspiracions.

- Assolir un Pacte per la Immigració que permeti convertir en ciutadans de ple dret i amb tots els deures els centenars de milers de persones que han arribat a Catalunya els darrers vuit o deu anys.
- Desplegar, com s'ha dit, la Llei de Serveis Socials i la Llei de la Dependència.
- Impulsar amb el Govern central el Pla Catalunya, amb les inversions que s'han de fer fins al 2013, segons la disposició addicional tercera de l'Estatut
- Acordar el Pacte Nacional d'Infraestructures
- Apostar, de manera decidida i compromesa, per la Recerca i el Desenvolupament. Molt especialment en aquelles línies en les quals, com és el cas de la investigació biomèdica o biotecnològica, ja avui som líders; i en les quals, com he dit fa un moment, estem guanyant una confiança institucional que concorda amb l'aposta empresarial i l'excel·lència científica.
- Projectar i potenciar al màxim els actius i els atractius de Catalunya i de la seva capital.

Una projecció que s'ha de produir en la doble direcció d'atraure atenció i valor cap aquí i de sortir cap enfora i mostrar-se.

En el primer cas, a tal d'exemple paradigmàtic, la designació de Barcelona com a seu del secretariat permanent de la Unió per la Mediterrània ha estat un fet d'una importància que molts ni s'imaginen. Ha estat un èxit remarcable de la diplomàcia combinada i concertada del Govern espanyol, la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona. Algun dia caldrà posar les coses al seu lloc i reconèixer que, també aquesta designació, és el fruit d'una llavor plantada fa més de deu anys. Com cal reconèixer, ja ara, l'esforç i la convicció amb què ha treballat per la candidatura de Barcelona el ministre Moratinos.

En el segon cas, el de la projecció exterior de la nostra cultura, vull citar la nostra presència a la Fira de Frankfurt, l'octubre de 2007. Un any després d'haver-se produït, crec que moltes de les coses que vam fer abans i durant la celebració de la Fira les tornàriem a fer, la immensa majoria exactament igual. I, en canvi, crec que tots plegats convindriem que ens hauríem pogut estalviar algunes polèmiques domèstiques en les quals sempre hi ha gent, no precisament de casa, entestada en fer. I segurament això ens hauria permès aprofitar millor l'oportunitat que suposava ser al principal aparador mundial del llibre. En qualsevol cas, estic segur que la combinació de realisme, desacomplexament i cerca de l'excel·lència, ens marquen el camí a seguir en la projecció internacional de la nostra cultura. Frankfurt va ser un pas importantíssim.

Deixo aquí el repàs a l'obra de govern. Una obra de govern orientada a enfortir Catalunya. Una obra de govern que:

- dóna prioritat a les polítiques socials
- garanteix la seguretat i la justícia

- vertebrada el territori
- promou el progrés econòmic
- defensa i projecta la llengua i la cultura catalanes

Aquestes polítiques omplen de contingut el nostre autogovern i li donen la seva raó de ser, que no és altra que millorar el progrés, la cohesió i el benestar dels ciutadans i les ciutadanes de Catalunya. I és això el que ens porta a ser tenaçment exigents en la defensa dels nostres instruments d'autogovern i especialment curosos en la seva utilització. Aquest és el nostre compromís irrenunciable. Perquè l'Estatut, en definitiva, constitueix la millor garantia de la societat del benestar a la qual aspira el poble de Catalunya.

II - Un compromís polític renovat

Aquesta tasca ingent, a la qual m'acabo de referir de manera resumida, el Govern de Catalunya l'afronta des de la reafirmació en la solidesa del pacte polític de l'Entesa, que va donar lloc a l'actual majoria parlamentària. Una solidesa que no implica pas la rigidesa o la immobilitat. Ben al contrari, és des d'aquesta solidesa que, sense cap temor, podem abordar amb tranquil·litat un debat sobre com adaptar l'acord polític d'ara fa dos anys a la realitat ben diferent d'avui, especialment en el terreny econòmic i les seves conseqüències socials.

Vull deixar clar que en un moment d'incerteses, la ciutadania pot comptar amb la solidesa d'aquest Govern, amb la vigència del projecte

estratègic que el va fer possible i amb la voluntat renovada de continuïtat. Una continuïtat necessària per aconseguir les fites pendents i que aspira a renovar la confiança dipositada gràcies a un projecte consolidat de país. És cert que la realització dels projectes en marxa i de la totalitat del Pla de Govern està sotmesa a condicionants que coneixem, a d'altres que poden intuir i a imponderables que senzillament ignorem.

Per continuar i ampliar tota aquesta acció de Govern, per enfortir Catalunya, per lluitar contra la crisi amb més polítiques socials, és pel que necessitem el nou finançament. Les nostres raons són clares: el nou finançament és just, és urgent, és inajornable, i és de llei. Aquestes raons serien suficients per atendre les nostres demandes. Però, també cal dir que un nou model de finançament pot contribuir a la recuperació de la crisi econòmica a Catalunya i a Espanya.

Catalunya no es pot permetre quedar endarrerida en un moment delicat com aquest, i ens cal més inversió pública i més serveis. I Espanya no es pot permetre que Catalunya no se'n surti. No seria intel·ligent. Ni pràctic, ni convenient. No hi ha cap càlcul polític amb futur, ni cap estratègia guanyadora a Espanya, a costa de Catalunya, en contra de Catalunya o sense Catalunya. Estem en el temps de descompte. No ens posarem nerviosos abans d'hora. Però no dubtarem a defensar els interessos dels catalans.

És cert que avui encara planen algunes incògnites de pes sobre les possibilitats de desplegar tota la potència del nostre autogovern. Ja saben a què faig referència. Més ben dit: planen algunes ombres sobre el ritme amb què serem capaços d'abordar aquest desplegament. No sobre

la nostra voluntat o determinació de dur-lo a terme. I no és menys cert, com he dit, que la crisi financera i, sobretot, econòmica canvia la perspectiva de futur immediat i ens obliga a adaptar els nostres objectius a les noves circumstàncies.

Però el Govern de Catalunya està decidit a assolir els objectius que es va proposar en l'acord polític que el va fer néixer i en el programa que vaig defensar en la meua investidura. I per ser més concrets, el Govern de la Generalitat no renunciarà per res a tirar endavant les dues grans prioritats que els he anunciat: actuar per pal·liar els efectes de la crisi econòmica i posar les bases de la Catalunya del futur.

Les circumstàncies sobrevingudes ens obligaran, sens dubte, a modular les prioritats i els ritmes, però no ens faran desistir del propòsit de fons que ens guia. Fins i tot en determinats aspectes serem més agosarats, perquè entenem que en uns temps incerts, on tot es mou molt de pressa, cal saber combinar adequadament la prudència i l'audàcia.

No podem quedar-nos encantats veient com el nostre entorn –pròxim i global- canvia, esperant a veure si el panorama s'aclareix per reaccionar. Ni tampoc podem conduir el país a carrerons sense sortida, malbaratant esforços en plantejaments frustrants. Si actuéssim així seríem uns irresponsables. Ens trobaríem, passat el temporal, que tothom s'hauria espavilat, mentre seguiríem fent exercicis d'introspecció, queixant-nos de la malvolença d'altres i mirant més al passat que a un futur que no seríem capaços d'endevinar. Els problemes, per gruixuts que siguin, val més que ens agafin, sempre, treballant. No podem fiar-ho tot a inspiracions divines, ni a la providència.

Fa encara no quinze dies, el professor Jordi Nadal, en una intervenció al Col·legi d'Economistes, a propòsit d'una anècdota -els detalls de la qual no venen al cas-, deia que treball esforçati control estricte de la despesa, havien estat tradicionalment les claus de l'èxit català. I afirmava que el redreçament del nostre país a l'inici del segle XXI demana la recuperació d'aquestes mateixes eines, adaptades als temps que vivim. Deia que el treball esforçat, per exemple, ha de ser "intel·ligent", perquè el factor més important del progrés econòmic i social és, avui, el capital humà.

Som conscients de la importància del moment i de la necessitat d'actuar i d'orientar la reacció del conjunt de la societat catalana. Actuar pensant en el futur. Pensant en construir les bases del progrés de demà, en reforçar els fonaments de la nova cohesió social del país, en cercar noves formes d'expressar la identitat plural.

No serem presoners dels condicionants polítics i econòmics. Serem prou prudents per no obviar-los. Però estem decidits a intensificar l'esforç del Govern i a engrescar el conjunt de la societat catalana per superar-nos col·lectivament. Si es produïssin decisions que suposessin una limitació o una minoració del nostre autogovern sabrem reaccionar adequadament. Amb fermesa institucional i realisme polític.

Fermesa institucional per deixar intactes les nostres aspiracions, per marcar l'horitzó de futur al qual no renunciarem. Realisme polític per ser eficaços en la seva defensa i en l'aprofitament, al màxim, de les eines que disposem. Vull deixar ben clar que aquest Govern no caurà en la trampa de proposar al poble de Catalunya horitzons improbables i camins inviàbles. Però encara menys adoptarà una posició de resignada passivitat.

Com a president de la Generalitat prendré la iniciativa de propiciar, si arribés el moment, una resposta unitària, serena, constructiva, basada en la confiança en les nostres forces i en les nostres possibilitats. En aquest sentit, si la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut fos lesiva pel nostre autogovern, tinc decidit convocar els líders de les forces parlamentàries per tal de sondejar la seva disposició a procurar que la resposta de les institucions i de la societat catalana sigui el més sòlida, majoritària i inequívoca possible. El nostre propòsit és aixecar un ampli consens polític i social, per treballar amb eficàcia en la construcció quotidiana del nostre futur. Un futur a la recerca d'horitzons ambiciosos però probables. Per camins que ens assegurin arribar a la meta, no que ens extraviïn.

Perquè quedi clar: tenim massa feina per endavant per restar més temps aturats, presoners d'una suposada o real perplexitat, o convertint la nostra queixa en crònica i, al capdavall, estèril.

Històricament, el nostre poble ha sabut sobreposar-se a tota mena de limitacions, ha sabut reivindicar i alhora treballar aprofitant al màxim els recursos disponibles. No podem restar inactius a l'espera que les solucions vinguin de fora, o confiant que la justícia de les nostres demandes ens estalviï l'esforç. Cal que superem la complaença i la desídia de l'espectador per tornar a ser protagonistes actius del nostre present i del nostre futur. Sense renunciar a res, sense deixar de ser nosaltres mateixos, però prioritant les forces pròpies per encarar els desafiaments de futur, amb els ulls posats a Europa.

En temps de dificultats econòmiques i socials i d'incerteses polítiques, a més de l'acció i el treball tenaç, ens cal sobretot recuperar la confiança. Recuperar la confiança en les nostres fortaleeses econòmiques, socials, polítiques, culturals. Recuperar la confiança en les nostres possibilitats de futur. Recuperar la confiança, en definitiva, en el país i la seva gent. Perquè, només des d'aquesta confiança mútua serem capaços de fer créixer la solidaritat necessària per assumir els sacrificis que ens exigirà la superació de la crisi econòmica i de la incertesa política. Perquè només des de la confiança en les nostres possibilitats serem capaços de tenir l'audàcia necessària per estar a l'alçada de la nostra ambició col·lectiva.

Ara fa cent cinquanta anys, Charles Dickens va publicar una obra titulada Temps difícils, on retratava de manera contrastada la societat anglesa de la revolució industrial. Set anys després, publicava la seva gran obra de maduresa: Grans esperances, on reflexiona a fons sobre la naturalesa humana. Ara vivim uns altres temps difícils, és cert. Temps que requeriran el millor de tots nosaltres, si volem revertir-los en temps d'esperança per a cadascun dels homes i dones del nostre país..

Aquests dies darrers ens han visitat diverses delegacions de la Xina. Hem pogut aprendre, escoltar i entendre encara més, la importància estratègica de la Xina en el món global d'avui. I estem decidits a situar Catalunya com un punt de referència bàsic per a les relacions amb l'Orient: primer a la Mediterrània, després a l'Orient Mitjà i, especialment, a les noves economies asiàtiques. Estem en bones condicions. Valoren les nostres fortaleeses. I podem ser socis estratègics dels nous actors mundials.

Aquests dies, m'he preguntat sobre les nostres fortaleces. Som un país relativament petit en un món global. M'he preguntat sobre com podem enfortir Catalunya en uns moments crítics com els actuals. M'he preguntat sobre com enfortir-nos per a sortir més preparats i competitius d'aquesta crisi global. Crec que les respostes passen per recuperar els nostres valors i les nostres identitats bàsiques, adequant-les a la realitat actual i futura.

Catalunya, per ser forta cap enfora, ha de mirar lluny, sí; però ha de recuperar les seves fortaleces interiors. La fortalesa de Catalunya passa per cinc grans principis:

Primer: Cohesió social. Tota. Mai n'hi ha prou. Som un país en construcció, demogràfica i social, permanent. Un país fort ho és si la seva societat està cohesionada.

Segon: Unitat política. Sempre que es pugui i inqüestionable en els grans temes de país. El catalanisme, present a la pràctica totalitat de les forces polítiques catalanes, ha de configurar grans consensos, quan sigui possible. Junts som més forts.

Tercer: Cooperació pública i privada. Catalunya és el que és gràcies als compromisos públics de la nostra societat civil i econòmica. Avui, els grans reptes públics no els podem abordar només des dels Governos. De nou, junts, som més forts.

Quart: La creativitat com a motor de l'economia i la societat. Catalunya serà forta si els seus talents personals i professionals ho són. Catalunya

és un país d'emprenedors i de creadors i hem de reforçar el nostre talent creatiu.

Cinquè: Forts i oberts, ahora. Perquè les nostres fortalezes no es mesuren pel grau de confrontació amb els altres, sinó pel nostre nivell de influència. Som més forts a prop dels forts, no lluny dels centres de poder. La força de Catalunya és, ha estat i ha de ser la seva influència.

En definitiva: serem forts si som un sol poble, si actuem units, si tots fem país, si tothom té oportunitats, i si entenem la nostra identitat en un món obert.

És, per tant, temps de fer-nos forts. D'enfortir Catalunya i els seus projectes col·lectius. D'extreure dels valors col·lectius que ens han fet progressar, la força per plantar cara a l'adversitat. Temps de confiar, de nou, en els valors del treball, la tenacitat, el rigor, la creativitat i l'ambició. Estic convençut que si ho fem així tots plegats -i sé que en som capaços- sortirem enfortits d'aquesta prova.

Moltes gràcies.